

Yttrande avseende "Plan för att förebygga och bekämpa våld i nära relation, hedersrelaterat våld och förtryck samt prostitution och människohandel för sexuella ändamål i Lunds kommun 2023–2027"

Kultur- och fritidsnämndens yttrande

Generell kommentar

Kultur- och fritidsnämnden är positiv till intentionen med förslag till planen och vill utveckla arbetet inom området.

En viktig styrka för arbetet är att det inom området finns avsatta tjänster som arbetar både strategiskt och operativt med att utveckla området tillsammans med relevanta verksamheter. Utifrån det anser kultur- och fritidsnämnden att mängden aktiviteter och ansvariga bör ses över. Vissa aktiviteter skulle även kunna slås ihop. Ansvarsfördelningen skulle även kunna förtydligas genom att huvudansvarig utses, vilken naturligt bör vara den nämnd med de samordnartjänster som finns.

I relation till ovan måste kopplingen till program för trygghet och säkerhet samt dess plan förtydligas. I nuläget råder oklarheter exempelvis gällande att kommunkontoret ska sammankalla samtidigt som kommunens referensgrupp för frågorna ska återrapportera till arbetsmarknads- och socialnämnden. Dessutom anses att tillskapa nya handlingsplaner för att svara på åtgärder i tidigare som ett ineffektivt sätt att skapa reell förändring inom de områden som avses. Detta förstärks ytterligare i och med att planen inte är resurssatt vilket kommer påverka förutsättningarna att genomföra flertalet av aktiviteterna.

Nämnden vill även lyfta att formen för styrningen, med ett politiskt beslutade åtgärder i kommungemensamma planer, inte ger en ändamålsenlig styrning för att främja hållbarhetsperspektivet i verksamheten. Arbetet bör framöver inriktas på att utveckla verksamheten med stöd av det nya kommunfullmäktigemålet om tillitsbaserad styrning. Tillitsbaserad styrning ger utrymme för att framöver utveckla både styrning och arbetssätt för ökad effekt inom detta viktiga område.

Specifika kommentarer gällande text och aktiviteter i planen

- Under rubriken "Inledning" nämns projektet Stad för stad (utan att namnges) vilket uppfattas som oklart. Bör snarare vara en aktivitet?
- Under "Förebyggande arbete" inledande stycke inkluderar text rörande att upptäcka våld och förtryck, något som har en egen rubriksättning och bör tas bort från stycket alternativt att både styckena slås ihop för att den totala mängden aktiviteter ska minska i antal och konkretiseras.
- Under "Ansvar och uppföljning" saknas det huvudansvarig/sammankallande nämnd per åtgärd samt behöver det förtydligas var arbetet ska följas upp.

Förebyggande arbete

Åtgärder	Ansvarig nämnd	Kommentar
1.1 Stärka det systematiska arbetet med jämställdhet i planering, genomförande och uppföljning.	Alla nämnder och styrelser	Åtgärden är för övergripande för att kunna följas upp och oklart om aktiviteten hör hemma i denna plan.
1.2 Uppmärksamma och arbeta med att förändra normer och värderingar som kan legitimera och rättfärdiga våld och förtryck.	Alla nämnder och styrelser	Åtgärden är för övergripande för att kunna följas upp.
1.3 Utveckla kommunens interna och externa webbsida om våld och förtryck. Informationen ska vara tillgänglig och översatt till flera olika språk.	Kommunstyrelsen, arbetsmarknads- och socialnämnden	
1.4 Sprida riktad information om våld i ungas parrelationer samt sexuell exploatering och posering i digitala miljöer till unga, vårdnadshavare och medarbetare.	Barn- och skolnämnden, kultur- och fritidsnämnden, utbildningsnämnden, arbetsmarknads- och socialnämnden, vård- och omsorgsnämnden	Begreppet "sexuell exploatering" bör definieras.
1.5 Inkludera frågor om våld i ungas relationer och hedersrelaterat våld samt sexuell exploatering i samband med rutinmässiga samtal med och i kommunens enkäter till unga.	Barn- och skolnämnden, kultur- och fritidsnämnden, utbildningsnämnden, arbetsmarknads- och socialnämnden, vård- och omsorgsnämnden	Bör specificeras att det rör <i>relevanta</i> rutinmässiga samtal, alltså inte alla.
1.6 Skapa förutsättningar för att Bygga broar, Kärleken är fri och Mentorer för våldsprevention i Lunds kommun får en långsiktig fortsättning.	Barn- och skolnämnden, kultur- och fritidsnämnden, arbetsmarknads- och socialnämnden, utbildningsnämnden	I stället för att specificera metod bör det skriva exempelvis. "Säkerställa ett fortsatt/långsiktigt utvecklingsarbete och processtödjande insatser med evidensbaserade metoder" (så som...)

<p>1.7 Ta fram och sprida riktad information om lokalt* och nationellt stöd och behandling** till personer som är utsatta för eller utövar våld.</p> <p>*Samtalsmottagningen på Kriscentrum i mellersta Skåne **Som nationella stödtelefoner</p>	<p>Alla nämnder och styrelser</p>	<p>Orimligt att samtliga ska ta fram information. Utse snarare än en ansvarig som sedan kan dela till relevanta verksamheter.</p>
--	-----------------------------------	---

Upptäcka våld samt skydd och stöd

Åtgärder	Ansvarig nämnd	Kommentar
<p>2.1 Sprida kunskap om tecken på våldsutsatthet (inklusive barn som bevittnar våld), sexuell exploatering och hedersnormer till medarbetare. Samt öka kännedomen om anmälningsplikt, rutiner och ansvarsfördelning.</p> <p>Särskilt uppmärksamma barn som riskerar tvångsåktenskap, uppfostringsresor eller könsstympning.</p>	<p>Barn- och skolnämnden, kultur- och fritidsnämnden, utbildningsnämnden, arbetsmarknads- och socialnämnden, vård- och omsorgsnämnden</p>	<p>Byta ut ordet "bevittna" till "uppleva" (i linje med lagstiftning). Aktiviteten lik 1.7 – hur skiljer de sig i vad som faktiskt kan göras? Förslagsvis samordning centralt av HR</p>
<p>2.2 Uppmärksamma tecken på att medarbetare är utsatta för eller använder våld i nära relation. Rutinfrågor om våld inkluderas i medarbetarsamtal.</p>	<p>Alla nämnder och styrelser</p>	<p>Förslagsvis central samordning av HR med ansvar för mallar för medarbetarsamtal etc.</p>
<p>2.3 Efter riskbedömning erbjuda skyddat boende anpassat efter individens behov. Särskilt uppmärksamma barn som följer med en våldsutsatt vårdnadshavare till skyddat boende.</p> <p>Underlätta för en våldsutsatt person att ta emot erbjudandet om skydd. Det kan exempelvis ske genom att medverka till att husdjur som riskerar att utsättas för våld kommer i säkerhet.</p>	<p>Arbetsmarknads- och socialnämnden</p>	
<p>2.4 Erbjudna och motivera våldsutövare, sexköpare och våldsutsatta oavsett ålder att ta emot stödsamtal på Kriscentrum.</p>	<p>Arbetsmarknads- och socialnämnden</p>	
<p>2.5 Säkerställa att rutiner för säker dokumentation för personer med skyddade personuppgifter finns, följs och uppdateras i alla kommunens verksamheter.</p>	<p>Alla nämnder och styrelser</p>	<p>Utse en ansvarig nämnd med ansvar för samordning kring kunskapen och att den hålls uppdateras och delas.</p>
<p>2.6 Kommunens förvaltningar och bolag samverkar och underlättar för att våldsutsatta vuxna och barn får permanenta boendelösningar.</p>	<p>LKF, arbetsmarknads- och socialnämnden, servicenämnden</p>	

Återfallsförebyggande arbete

Åtgärder	Ansvarig nämnd	Kommentar
3.1 Tidigt upptäcka barn och vuxna som utsätter andra för våld genom god kännedom om tecken på våldsutövande, hedersnormer, köp av sexuella tjänster. Samt ha kunskap om anmälningsplikt, rutiner och ansvarsfördelning.	Barn- och skolnämnden, kultur- och fritidsnämnden, utbildningsnämnden, arbetsmarknads- och socialnämnden, vård- och omsorgsnämnden	Kännedom förutsätter kunskap vilket återfinns i andra aktiviteter. En huvudansvarig bör utses för samordning. Om aktiviteten kvarstår, flytta till "Upptäcka våld samt skydd och stöd"
3.2 Uppmärksamma personer i kris eller konfliktfyllda relationer som har eller riskerar att utveckla ett våldsamt beteende och erbjuda och motivera till stöd och avlastning. Stödet ska vara lättillgängligt och utan krav på bistånd.	Barn- och skolnämnden, kultur- och fritidsnämnden, utbildningsnämnden, arbetsmarknads- och socialnämnden, vård- och omsorgsnämnden	En huvudansvarig bör utses, kultur- och fritidsnämnden kan bidra men inte arbeta behandlande.
3.3 Utveckla motivationsarbetet och uppföljningen av dömda eller misstänkta våldsutövare så att fler väljer behandling mot våldsamt eller kontrollerande beteende. I samverkan med polis och övriga rättsväsendet.	Arbetsmarknads- och socialnämnden	
3.4 Utveckla behandlingsmetoderna genom interna uppföljningar och utvärderingar i samverkan med universitet/högskolor.	Arbetsmarknads- och socialnämnden	
3.5 Säkerställa att medarbetare i verksamheter som erbjuder samtalsstöd till våldsutövare får rätt kompetens och möjlighet till metodutveckling och handledning.	Arbetsmarknads- och socialnämnden	
3.6 Utveckla arbetet med att flytta den som utövar våld om det är möjligt ur ett risk- och säkerhetsperspektiv. Det kan handla om elever som går i samma klass, medarbetare i samma verksamhet eller sammanboende.	Barn- och skolnämnden, kultur- och fritidsnämnden, utbildningsnämnden, arbetsmarknads- och socialnämnden, vård- och omsorgsnämnden	Oklart varför kultur- och fritidsnämnden ska vara en av ansvariga nämnder för denna åtgärd.

Ökad kunskap och kompetens

Åtgärder	Ansvarig nämnd	Kommentar
----------	----------------	-----------

4.1 Lägg till Kompetenscentrum mot våld i nära relationers bas- och fördjupningsutbildningar om våld i nära relationer, hedersvåld, prostitution och människohandel för sexuella ändamål i berörda förvaltningars kompetensutvecklingsplaner. I det ingår kännedom om anmälningsplikt, rutiner och ansvarsfördelning.	Barn- och skolnämnden, kultur- och fritidsnämnden, utbildningsnämnden, arbetsmarknads- och socialnämnden, vård- och omsorgsnämnden	Ta bort eller justera utifrån andra liknande aktiviteter (ex 2.1 och 3.1). Bör inte vara ett krav utan snarare vid behov eller i den mån möjligt. Utifrån verksamhet kan andra utbildningar eller insatser vara mer lämpliga än just Kompetenscentrums.
4.2 Inventera och tillgodose behovet av yrkesspecifika fortbildningsinsatser som inte täcks in av det regionala Kompetenscentrum mot våld i nära relationer.	Barn- och skolnämnden, kultur- och fritidsnämnden, Utbildningsnämnden, arbetsmarknads- och socialnämnden, vård- och omsorgsnämnden	Utifrån kommentar ovan kan denna tas bort eller slås samman med annan/andra.
4.3 Erbjudna årliga utbildningsinsatser till chefer, företagshälsovård och HR om arbetsgivaransvaret och de rutiner som ska användas när en anställd är utsatt för våld i nära relationer, hedersrelaterat våld och förtryck och prostitution och människohandel för sexuella ändamål.	Kommunstyrelsen	Denna åtgärd kan slås samman med 2.2 samt generellt se över de åtgärder där HR/chef är ansvarig.

Samverkan

Åtgärder	Ansvarig nämnd	Kommentar
5.1 Synliggöra våld i nära relation, hedersrelaterat våld och förtryck samt prostitution och människohandel för sexuella ändamål i kommunens brottsförebyggande arbete i samverkan med polisen.	Kommunstyrelsen, arbetsmarknads- och socialnämnden	Detta nämns även i program/plan för säkerhet och trygghet – upplevs som förvirrande om denna plan ska konkretisera en annat och vice versa.
5.2 Utveckla arbetet mot prostitution i Lund genom att öka samverkan med lokala aktörer, kartlägga förekomsten, öka förmågan att upptäcka, arbeta för minskad efterfrågan, samt erbjuda skydd och stöd till utsatta.	Barn- och skolnämnden, kultur- och fritidsnämnden, LKF, utbildningsnämnden, arbetsmarknads- och socialnämnden, vård- och omsorgsnämnden	Det är viktigt att särskilja på arbete som riktas mot den som säljer och den som köper sex, där ena är att begå brott medan andra har rätt till stöd.
5.3 Utveckla föräldrastödet till föräldrar som lever med våld eller som själva har vuxit upp med våld och/eller hedersnormer i familjen exempelvis genom Lunds familjecentral.	Barn- och skolnämnden, arbetsmarknads- och socialnämnden	

5.4 Utveckla samverkan med Lunds kommunala bostadsbolag (LKF) i syfte att stötta det trygghetsskapande arbetet för hyresgäster.	LKF, arbetsmarknads- och socialnämnden	
5.5 Utveckla samverkan med Komvux/Svenska för invandrare (SFI) i syfte att sprida information om våld i nära relation, hedersrelaterat våld samt prostitution och människohandel.	Arbetsmarknads- och socialnämnden, utbildningsnämnden	Ett förtydligande bör göras i hur denna information skiljer sig från den som nämns under 1.3 och/eller 2.1.
5.6 Utveckla samverkan med den idéburna sektorn exempelvis inom ramen för samverkansöverenskommelserna med Tjejjouren och Kvinnojouren.	Kultur- och fritidsnämnden, arbetsmarknads- och socialnämnden	Här bör exemplet strykas, dessa IOP-er är tidsbegränsade samt att kultur- och fritidsnämnden inte har våldsutsatthet som primärt syfte i sitt. Samverkan med idéburen sektor rör samtliga nämnder men samordnas av KS med KoF, ASF och VoO., kopplat till Överenskommelsen med idéburen sektor och dess handlingsplan.